

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

АКСІОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

підготовки магістрів

спеціальність **013 Початкова освіта**

освітньо-професійна програма **Початкова освіта**

Луцьк – 2023

Силабус нормативного освітнього компонента «Аксіологія педагогічної освіти» підготовки магістра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: Пріма Дмитро Анатолійович, професор кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пріма Д.А.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти
протокол №1 від 31.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь спеціальність, програма, ступінь	знань, освітня освітній	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр		Нормативний
			Рік навчання – 1-ий
Кількість годин/кредитів <u>120 / 4</u>			Семестр – 2-ий
			Лекції – 16 год.
			Практичні (семінарські) – 18 год.
			Самостійна робота – 80 год.
ІНДЗ: =			Консультації – 6 год.
			Форма контролю: екзамен

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Пріма Дмитро Анатолійович
Науковий ступінь	доктор педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	професор кафедри теорії і методики початкової освіти
Контактний телефон	095 588 81 81
Електронна пошта	primad35@ukr.net Prima.Dmutro@eenu.edu.ua
Дні занять	відповідно до розкладу http://194.44.187.20/cgi-
	bin/timetable.cgi?n=700

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу. Освітній компонент (ОК 12) «Аксіологія педагогічної освіти» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта на першому році навчання. Вона визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни; забезпечує засвоєння магістрантами ціннісних аспектів освіти, які б дозволили обґрунтовано обирати найбільш доцільні методи, форми і педагогічні технології прищеплення здобувачам вищої освіти системи життєвих цінностей та ідеалів. Вивчення аксіології педагогічної освіти є важливою умовою формування загальної та педагогічної культури магістрантів як фахівців вищого кваліфікаційного рівня, які в майбутньому поповнять склад науковців у різних галузях науки та викладацький корпус закладів фахової передвищої й вищої освіти.

Зміст дисципліни: ЗМ1 – **Теоретичні засади аксіології педагогічної освіти;**
ЗМ2 – **Особистісно-професійні пріоритети педагогічної аксіології.**

2. Пререквізити. Постреквізити.

Попередніми курсами, на яких базується ОК 12 «Аксіологія педагогічної освіти» є: «Педагогіка загальна»; «Філософія».

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання й уміння з дисципліни «Аксіологія педагогічної освіти» є: «Гуманізація і технологізація виховного процесу у закладі вищої освіти».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення ОК 12 «Аксіологія педагогічної освіти» є озброєння магістрантів знаннями про ціннісний аспект свідомої освітньої діяльності, що є цілісною і цілеспрямованою пошуковою діяльністю людини, суть і форми якої визначаються її переконаннями.

Завдання ОК «Аксіологія педагогічної освіти»:

- сформувати у здобувачів вищої освіти знання ключових понять аксіологічного підходу у вивченні педагогічних явищ;
- ознайомити майбутніх фахівців із основним спрямуванням аксіології сучасної освіти: забезпечення блага людини, збереження її як цінності;
- сформувати поняття про педагогічні цінності;
- вивчити класифікацію педагогічних цінностей;
- ознайомити здобувачів вищої освіти із основними культурно-гуманістичними функціями освіти.

4. Результати навчання (компетентності)

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2. Здатність до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, до вираження національної культурної ідентичності; до цінування й поваги різноманітності та мультикультурності.
	ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.
	ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); виявляти ініціативу та підприємливість.
	ЗК 5. Здатність працювати в команді, ставити актуальні завдання, спрямовувати свої зусилля на досягнення цілей, вмотивовувати всіх суб'єктів соціальної взаємодії на їх розв'язання; приймати ефективні рішення у професійній діяльності.
Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)	ФК 4. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології й цифрові освітні ресурси в організації освітнього, наукового і виробничого процесів у галузі початкової, фахової передвищої й вищої освіти.
	ФК 5. Здатність управляти освітніми та виробничими процесами у сфері початкової та вищої освіти, що потребують нових стратегічних підходів, з урахуванням аспектів соціальної й етичної відповідальності; здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання.
	ФК 7. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювати результати власної педагогічної діяльності, визначати перспективи професійного розвитку.

	<p>ФК 8. Здатність до конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів в освітньому середовищі початкової та вищої школи засобами педагогіки партнерства.</p>
	<p>ФК 10. Здатність провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних освітніх тенденцій та педагогічної практики.</p>
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН 4. Організовувати та управляти освітнім і виробничим процесами у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців у стандартних, нестандартних та невизначених умовах.</p>
	<p>ПРН 5. Створювати інноваційне, інформаційно-освітнє, інклюзивне, безпечне середовище закладу освіти, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.</p>
	<p>ПРН 6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності здобувачів у сфері початкової, фахової передвищої й вищої освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.</p>
	<p>ПРН 8. Розробляти навчально-методичне забезпечення і провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти.</p>

Soft skills:

- **навички** (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);
- **навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення – переговорів, до досягнення компромісів);
- **лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі);
- **креативність, оригінальність та ініціативність** (здатність генерувати нові ідеї, варіативність мислення, свобода);
- **гнучкість і адаптивність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

Методи навчання:

- *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Office 365), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, робота з підручником/книгою, робота з інтернет-джерелами, робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами;
- *наочні*: ілюстрування, демонстрування, спостереження; **системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);
- **комунікативні**

- *практичні*: розв'язування задач/кейсів, вправи, дослідні роботи, завдання, звіти, проєкт, проблемне навчання.

Примітка: науково-педагогічні працівники можуть доповнити перелік методів навчання відповідно до змісту ОК.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ	Самостійна робота	Конс.	*Форми, **методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади аксіології педагогічної освіти						
Тема 1. Аксіологізація освіти як вимога сучасності	10	2	2	8		УЮ – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 2. Аксіологічний підхід у системі педагогічної методології	12	2	2	8		ЗД – 2 б. МСО - 2 б.
Тема 3. Педагогічна аксіологія як наука про цінності освіти.	13	2	2	8	1	УЮ – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 4. Аксіологічний вимір сучасної освіти і виховання	11	2		8	1	ЗД – 2 б. МСО – 2 б
Разом за змістовим модулем 1	55	8	6	40	3	16
Змістовий модуль 2. Особистісно-професійні пріоритети педагогічної аксіології						
Тема 6. Ціннісні потенції наукового знання в контексті проблем освіти і виховання.	11	2	2	8	1	УФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 7. Особистісний педагогічної аксіології	13	2	2	8	1	УЮ – 2 б ПФО – 2 б.
Тема 8. Праксеологічний вимір педагогічної аксіології	15	2	4	8		УЮ – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 9. Вплив аксіологічної концепції знання на формування сучасної картини світу.	13		2	8	1	ДР – 2 б. ТВПР – 2 б.
Тема 10. Аксіологія освіти і формування національної еліти.	13	2	2	8		МСК – 2 б. ЗД – 2 б
Разом за змістовим модулем 2	65	8	12	40	3	24
Модульна контрольна робота 1						Т-30 б.
Модульна контрольна робота 2						Т-30 б.
Усього годин/балів	120	16	18	80	6	100

* **Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

** **Методи оцінювання:** УІО/ПІО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

Примітка: Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Істрія аксіології.	8
2.	Цінності та проблема моральної відповідальності майбутніх вчителів початкової школи.	8
3.	Актуальні проблеми аксіології як науки.	8
4.	Цінності в структурі пізнавальної діяльності	8
5.	Світ та світогляд як цінність сучасної людини	8
6.	Ціннісні складові наукового знання в контексті проблем освіти і виховання	8
7.	Поєднання ціннісних елементів знання в професійній сфері майбутнього вчителя початкової школи.	8
8.	Вплив аксіологічної концепції знання на формування сучасного педагога.	8
9.	Педагогічні засади ціннісно зорієнтованого розвитку науки.	8
10.	Проблема функціонування цінностей у контексті сучасної епохи.	8
	Всього годин	80

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Аксіологія педагогічної освіти» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: 40 балів – поточне оцінювання, 60 балів – підсумкове оцінювання.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, фронтальне письмове опитування, виступи на практичних заняттях, самоконтроль, самооцінювання, перевірка

результатів виконання різноманітних творчих завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за критеріями подано у таблиці 1 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 40 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача вищої освіти у формі складання екзамену. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти за його згодою.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;

підготовка наукової публікації у збірнику тез – 3 бали, у фаховому журналі – 5 балів;

- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 1 від 29.08.2022).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив/-ла впродовж семестру (з поважних причин), таким чином покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання ([Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є іспит, що проводиться у вигляді тестування. Тестові завдання сформовані за темами, передбаченими структурою освітнього компонента, і складаються з чотирьох варіантів відповіді, один із яких правильний. Наприклад: **Сутність аксіологічного підходу до підготовки фахівця полягає в:**

- спрямовуванні педагогічного впливу на втілення на практиці оптимальних шляхів трансляції актуальних соціальних цінностей;
- орієнтації професійної освіти на формування в студентів системи загальнолюдських і професійних цінностей;
- обґрунтуванні нової методології педагогіки.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З ОСВІТЬНОГО КОМПОНЕНТА

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям

1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання
------	--------------	----	-------------------------

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Вишневецький О.І. Педагогіка в пошуках духовності . Рідна школа. 2005. №7. С.3-5.
2. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич: Коло, 2013. С.414-443.
3. Зязюн І.А. Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти. Педагогіка толерантності. 2000. №3. С.58-62
4. Карпенчук С.Г. Теорія та методика виховання: Навч.посіб. 2-ге вид., доп. і переробл. К.: Вища школа, 2005. С.107-319.
5. Кремень В.Г. Ключові проблеми розвитку загальної, середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти. Педагогіка толерантності. 2000. №3. С.4-12.
6. Крижко В.В. Аксиологічний потенціал державного управління освітою. К.: Освіта України, 2005.
7. Лавриненко О. Гуманізм як домінанта виховної системи Василя Сухомлинського. Рідна школа. 2005. №1. С.9-11.
8. Марушкевич А.А. Родинна педагогіка: Навч.-метод посібник. К.: Видавець Парапан, 2002. С.48-61.
9. Національна доктрина розвитку освіти. Нормативно-правове забезпечення освіти: У 4ч. Харків: Основа, 2004. Ч.1. С.6-7.
10. Пометун О.І. Молодь обирає дію: соціальне проектування – новий підхід до виховання молоді. Метод.проектів: традиції, перспективи, життєві результати. К., 2003. С.327-333. 23.
11. Пріма Д.А. До питання формування громадянськості студентів. *Науковий вісник СНУ ім. Лесі Українки. Серія: Педагогічні науки*, 2019. № 11 (395), с.58–62.
12. Пріма Д.А. Громадянськість як інтегративна якість особистості майбутнього фахівця. *Інноватика у вихованні*, 2019. №10, с.221–225
13. Пріма Р. М., Пріма Д. А., Рославець Р. М. Проблема аксіологізації професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи в наукових студіях. *Academic notes. Series: Pedagogical Sciences. Kropyvnytskyi: Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University*, 2022. Edition 207. С.43 – 47.
14. Рогуль О.М. Технологія виховної діяльності.: Навч.-метод.посібник. Полтава, 2001. 168 с.
15. Соловей М.І., Спіцин Є.С. Основи професійно-педагогічної підготовки майбутніх вчителів (Навч.посібник для студентів вищих навч.закладів. К.: Вид.центр КНЛУ, 2002. С.29-40; С.45-52.
16. Шрамко О. Духовні засади національного виховання. Рідна школа. 2005. №8. С.36-39.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. UNESCO. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https:// www.unesco.org](https://www.unesco.org)
2. Сайт Національної академії педагогічних наук України : <http://naps.gov.ua/>
3. Сайт національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського <http://naps.gov.ua/>
4. Сайт Міністерства освіти і науки України : [https:// mon.gov.ua/ua](https://mon.gov.ua/ua)